

Ὁ Λέχελος καὶ τὸ κέρας αὐτοῦ.

μένους ἔτι καὶ νῦν, εἰσὶν ἀποδείξεις τῆς ταυτότητος τοῦ ἐργάνου τούτου. Ἡ ἐργασία τοῦ κέρατος ἔχει πολὺ τοῦ βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, τὰ δὲ πρόσωπα καὶ τὰ κοσμήματα φαίνονται ἀσιατικῆς πηγῆς. Ὁ χωρικὸς τῆς Οὐγγαρίας, καὶ τοι τῆς πατρίδος οὕτω ταλαιπωρουμένης, δὲν κατέλιπε τὰ κατὰ παράδοσιν ἥθη καὶ ἔθιμα· ὅθεν ἐγγλύφει καὶ τὴν σήμερον ἀπαραλλάκτως τὴν βάρβδον ἣν μεταχειρίζεται.

(Musée Universel).

Ἡ ΙΑΣΜΗ ΤΟΥ ΦΙΓΛΙΝΟΥ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Edouard Laboulaye).

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐφημεριδογράφου ὀλίγον φθονεῖται τὴν σήμερον, διότι οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον οὔτε εἰς τὴν ἀρχὴν φέρει. Καὶ ὁμως πόσας κρυφίας ἡδονὰς πρέχει εἰς τὸν ἐννοοῦντα τὴν ἀξίαν αὐτῶν ἀνθρώπων! Δὲν λέγω μόνον τοὺς μεγάλους συγγραφεῖς, οἵτινες, σπεύροντες τὴν ἀλήθειαν εἰς ἀγονον αὐλακα, ἀναμένουσι μετὰ τελείας πίστεως νὰ βλαστήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὁ σπόρος, τὸν ὅποιον οἱ σοφοὶ τῆς ἡμέρας καταπατοῦσι. Τιμὴ εἰς τοὺς στωϊκοὺς τούτους φιλοσόφους, οἵτινες ἄλυποι καὶ ἀμειδῆτοι βλέπουσι πολλάκις πολιτικὸν τινα ἄνδρα κοσμούμενον διὰ τῶν

βλακῶν τῶν ἰδεῶν τῶν καὶ φανταζόμενον, ὥς ἄλλοι ὑποκριταί, ὅτι χάρις εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ μόνον ἔχει ἀξίαν τὸ παριστώμενον πρόσωπον, διότι μόνος αὐτὸς φαίνεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ μόνος χειροκροτεῖται! Ἀλλὰ καὶ εἰς ὅσους δὲν ἐπιτρέπεται ἡ φιλοδοξία αὕτη, ἀρκοῦνται δὲ ὑπερασπίζοντες ἐπιουσίως τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον, ὑπάρχει τάχα ἀπόλαυσις περιουσίας ἀνταξία τῶν ἀπροσδοκῆτων συμπαθειῶν τὰς ὁποίας διεγείρει μακρὰν ἢ κοινότητα ἰδεῶν, ἐλπίδων καὶ πόθων; Εἰς οὐδὲν λογιζόμεθα τοὺς νέους ἐκείνους φίλους, οἵτινες εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν τὴν καρδίαν των, τόσω μᾶλλον πιστότεροι καθ' ὅσον δὲν ἀποκτῶμεν αὐτοὺς ἐκ τύχης, τόσω γλυκότεροι ὅσω ἡ γνώμη των διαβουκολεῖ καὶ συγχωρεῖ ἡμῖν νὰ πιστεύσωμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι εἴμεθα μεγάλοι ἄνδρες . . . ἔξω τῆς πατρίδος ἡμῶν;

Ἐνὰ ἐκ τῶν ἀγνώστων τούτων φίλων ὑπήγγισα νὰ ἐπισκεφθῶ εἰς Τοσκάναν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1854 ἔτους. Παιδείωντος ἱερέως, εὐγενῆς φιλολόγος, φρόνιμος ἀγρονόμος, εἰλικρινῆς πατριώτης, ὑπερασπιστῆς τῆς ἐμφρονος ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν δὲν καταλαμβάνει συνήθως εἰ μὴ ὁ ἀπολαμβάνων αὐτήν, ὁ ἐφημέριος Χ . . . δικαίως τιμᾷ τὴν πατρίδα του· ἐσπευδα λοιπὸν νὰ ἴδω ἓνα ἐκ τῶν παιδείωντων καὶ γενναίων ἐκείνων ἀνθρώπων, ὀλιγότερον σπανίων πέραν τῶν Ἀλπεων ἢ ὅσον ὑποτίθεται, οἵτινες ὑπομένουσιν ἀκλόνητοι τὰς σκληρὰς

δοκιμασίας, ὅρ' ἃς ἡ Ἰταλία μάτην πρὸ πολλοῦ χρόνου ἀσπαίρει. Ὁ ἐφημέριος μὲ περιέμενεν ἐν Φιγλί-
νω κειμένῳ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἄρνου, ὄντος ὀλίγας
λεῦγας μακρὰν τῆς Φλωρεντίας. Τὸ Φίγλινον, ἄλλο-
τε περίφημον καθ' ὅλον τὸ ἐπικὸν ἐκεῖνο ποίημα τῆς
ἰταλικῆς ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖον ἔσχευεν ἀνθ' Ὀμήρου
τὸν Δάντην καὶ τὸν Μακιαβέλην ἀντὶ Θουκυδίδου,
τὴν σήμερον, ἄσχημος κωμὸς πολὺς ὑπὸ μόνων τῶν γεω-
λόγων περιζήτητος καὶ ὑπὲρ ἐαυτῆς μόνον ἐκεῖνο
ἔχουσα τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ
ἐκρίζωσωσιν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, τὴν αἰώνιαν καλλονὴν
τῆς γῆς, τῶν ὑδάτων καὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ ἀπὸ τῆς Φλωρεντίας εἰς τὸ Φίγλινον ὁδὸς δὲν
εἶναι μακρά. Μόλις ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ San Donato
εἶχα ῥίψει τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τῶν κυματοειδῶν
λόφων, εἰς ὧν τὰς ὑπορείας ἐκτείνεται ἡ Φλωρεντία,
καὶ ἤδη διὰ τῶν ἐλαιῶνων κατέβαινον πρὸς τὸ γε-
λῶεν ἐκεῖνο κύτος, ὅπου τὸ Φίγλινον κρύπτεται περι-
βεδλημένον ὑπὸ τῶν ὀδοντωτῶν τειχῶν του, δίκην
πτηνοῦ ἐν φώλει. Πανταχόσε γῆ ἐπὶ τῆς ὁποίας
βλέπεις τὴν ζωὴν τῆς ἐργασίας, ὁμοιάζουσα κήπον,
πανταχοῦ ἐργάται συγκομίζοντες, ἀροτριῶντες καὶ
σπεύροντες ἐν ταύτῳ πανταχοῦ εἰς τὰς ὁδοὺς
γυναῖκες φέρουσαι ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τὸ γεῦμα τοῦ
γεωργοῦ καὶ μὴ παύουσαι τοῦ πλέκειν τὴν ψάθον,
ἥτις θέλει σχηματίσει τὸν πέτασον τῶν κορυφῶν ἡ-
μῶν κυριῶν, ἡ τοῦ κλώθειν εἰς τὴν ἄτρακτον τῶν πα-
ραμυθίων πανταχοῦ γλυκὺ φῶς, καὶ ἄλλο χλιαρὸς
ποτίζων ἀναξήγητον νοθεύειν. Δὲν εὐρίσκω ποίου
εἶδους παράδεισον δύναται τις νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τοὺς
ζῶντας ὑπὸ τὸν μαγευμένον τοῦτον οὐρανόν.

Φθὰς εἰς Φίγλινον, μόλις ἠρώτησα ποῦ κεῖται ἡ
οἰκία τοῦ ἐφημερίου, καὶ ἤδη ἕκαστος μὲ εἰδείκνυε
διὰ τοῦ δακτύλου ὡς τὸν ἀναμενόμενον ξένον. «Κύ-
ριε, ἐκτὸς τῆς πόλεως, τὸ μέγαλον παλάτιον πρὸς
δεξιάν.» Παλάτιον! ἡ λέξις αὕτη θὰ μὲ συνεκίνησε, ἐάν
δὲν ἐγνώριζα ἐκ πείρας ὅτι εἶναι οὐχ ἥττον κινδυνώ-
δες νὰ πιστεύῃ τις εἰς τὴν πολυτέλειαν τῶν ἰταλι-
κῶν παλατίων ἢ εἰς τὴν ἀπλότητα τῶν ἀγγλικῶν
ἐξοχικῶν κλυθῶν. Ἐν τούτοις σιδηρᾷ κιγκλὶς ἐστεμ-
μένη ὑπὸ οἰκοσῆμων διατετμημένων καὶ εἰς ἑκάστην
πλευρὰν ἔχουσα ὠραίας κυπαρίσσους, μακρὰ δένδρο-
στοιχία ἀναδιδόνουσα πρὸς κτίριον μεγαλοπρεπές,
πάντα μὲ ἐθεοθάίωσαν πρὸς στιγμὴν ὅτι εἰσπρόχρη-
μα εἰς ἄρχοντός τινος τῆς ἐκκλησίας· ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις
τοῦ νέου μου φίλου μὲ καθυσάχασε μετ' οὐ πολὺ.

Εἶδον τρέχοντα εἰς προὑπάντησίν μου γέροντα ἐν-
δεδυμένον κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον ἐπανωφόριον
μέλαν, βραχίον βραχὺ καὶ παχέα ἀργυρόπορπα σαν-
δάλια. Χαρακτῆρες ἐξέχοντες, ὠραῖαι λευκαὶ τρί-
χες, πρόσωπον ἀγαθόν, ὁμιλία ζωηρά, σχήματα
ἐμφαντικά, πάντα εἰδείκνυσαν ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν

ἐκείνην τῆς ψυχικῆς ὑγείας καὶ τῆς σωματικῆς ῥώμης.
Μὲ ἐνηγκαλίσθη περιπαθῶς καὶ μὲ ὑπεδέχθη μετὰ
τῆς θερμότητος ἐκείνης τὴν ὁποίαν οὐδόλως γνωρίζει
ἡ ψυχρὰ εὐγένεια τὸν πόλεων ἡμῶν.

Εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ πρὸ πάντων ἐν Ἰταλίᾳ δὲν ὑπ-
άρχει καλλίτερον τοῦ ὑπαίθρου μέρος· ὅθεν, ἅμα προ-
ταθεὶς ὁ περίπατος ἐγένετο δεκτός. Ὁ συνοδοιπόρος
μου, ὠπλισμένος διὰ χονδρὰς ῥάβδου καὶ πλατέως
ἀλεξίεργου προστατεύοντος αὐτὸν κατὰ τοῦ ἡλίου,
προηγείτο ἐμοῦ μεγάλῳ βήμασι καὶ μὲ ὅλην τὴν ἡ-
λικίαν του ἀνέβαινε τοὺς λόφους μετὰ ζωηρότητος
εὐκόλως καταπονούσης τὴν νοηρότητα κατοίκου πό-
λεως. Καθ' ὅλον τὸν δρόμον ἐφαίνοντο παιδία συν-
τρέχοντα καὶ κρυπτόμενα ὀπισθεν τῶν βάτων διὰ
νὰ παρατηρήσωσι τὸν νεωστὶ ἐλθόντα· οἱ δὲ πατέρες
αὐτῶν κατέλειπον τὰς δικέλας τῶν ἵνα χαιρετίσωσι
τὸν προστάτην, ὅστις ἀπέτεινεν εἰς καθένα φιλικούς
λόγους, προειδοποίησιν τινα ἢ παραμυθίαν. Πό-
σον ἡ παρισινή ἡμῶν ζωὴ, ἔρημος ἐν μέσῳ τοῦ πλή-
θους, μοὶ ἐφαίνετο μελαγχολικὴ παραβυθισμένη
πρὸς τὴν ἀδιάκοπον συνάφειαν, δι' ἧς ὁ ξενίζων με
καθίστατο σύμβουλος, στήριγμα, φίλος τῶν ἀγαθῶν
ἐκείνων ἀνθρώπων!

Ἀφ' οὗ περιπατήσαμεν ἀνέτως, ὁ ὁδηγός μου μὲ
ὠδήγησεν εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Ἄρνου ὅπως ἀπολαύ-
σω θέαμα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα οὐδέποτε λησμονοῦν-
ται. Κατέναντι ἡμῶν οἱ λόφοι, πυκναὶ ὡς ἀγέλη, ὑ-
ψαῖντο εἰς σχῆμα ἀμφιθεάτρου μέχρι τῶν κορυφῶν
τοῦ Ἀπεννίνου· ἐφαίνοντο ὡς δώματα δώματα πρα-
σιᾶς καὶ φυτῶν, ὅπου πάντα τὰ κλίματα ὑπῆρχον
διαδοχικῶς· ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος ἀνέβαινον μέχρι
τῶν καττανεῶν, αἱ καστανέαι καὶ οἱ λειμῶνες μέ-
χρι τῆς κορυφῆς τῶν ἐλατῶν. Ἡ ἐσπέρα ἐπλησία-
ζεν, ὁ δὲ ἥλιος κατήρχετο ὀπισθεν τῶν βουνῶν τῆς
Σιέννης· εὐεωρήσαμεν αὐτὸν θαυμάζοντες, μέχρις οὗ
ἡ τελευταία ἀκτὴς διελύθη εἰς χρυσὴν βροχὴν ὀπι-
σθεν τῆς τελευταίας κορυφῆς. Ἐπανελθόντες εἰς τὴν
οἰκίαν ἤρχισαμεν πάλιν ζωηρότερον τὴν συνομι-
λίαν καθήσαντες περὶ λιτὴν τράπεζαν, καὶ κύριος
οἶδε πόσον δρόμον διηλύσαμεν εἰς ὀλίγον διάστημα
χρόνου. Εἰς ὀλιγώτερον δύο ὥρων διάστημα ἀνε-
σκευάσαμεν τὴν Εὐρώπην, ἠλευθερώσαμεν τὴν Ἰτα-
λίαν, ἐθεραπεύσαμεν τὴν νόσον τῶν ἀμπέλων, ἀνε-
ζωοποίησαμεν εἰς ἀπάσας τὰς καρδίας τὸν ἔρωτα τῆς
ἐλευθερίας καὶ ἐπλάσκαμεν νέαν γενεάν μεταξοσκω-
λήκων, ὅτε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ συνομιλία ἤρχισε νὰ
μαραίνεται. Μετὰ τὸν κόπον ἡμέρας ὁλοκλήρου, ἣν
διήλθον ἐξω, ἡσθάνομην τοὺς ὀφθαλμούς μου κλεισ-
μένους ἀκουσίως· ἐνόησα μ' ἐφαίνετο ὅτι τὰ ὀμματοῦά-
λια τοῦ ξενίζοντός με ἐξέπεμπον κατ' ἐμοῦ διαπύρους
ἀκτῖνας. Καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ἐφημερίου, ἐξεγερ-
θέντος πρὸ τῆς αὐγῆς, ἡ εὐχαρίστησις νὰ μὲ εἶλετο

δὲν ἠδύνατο νὰ κατανικήσῃ τὸν κάματον συνομιλίας ἀρκετὰ μακρᾶς, καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἀσμένως μοὶ ἐπέτρεψε νὰ ἀποσυρθῶ.

Μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ καλούμενον δωμάτιόν μου, ὃν δὲ ἐντελὲς οἶκημα. Ἐν Παρισίοις ἡ φιλοξενία ἡμῶν εἶναι γλίσχρος καὶ ζηλότυπος· ἐξαντλεῖται ἡ μεγαλοπρέπεια ἡμῶν ἐὰν φυλάξωμεν ἐπὶ δύο ὥρας εἰς τὸ γεῦμα τὸν προσφιλέστατον τῶν φίλων. Ἐκεῖ εὗρον ὀλόκληρον πάτωμα δι' ἐμὲ μόνον· ἀντικάμαρα ἐκτοξεύουσα αἰθούσαν σωματοφυλακῆς, ἀπέραντος αἰθούσα καὶ θάλαμος βασιλικός· ἐξανέστην κατὰ τῆς πολυτελείας αὐτῆς ἀλλ' ὁ ἐφημέριος ἐμειδία διὰ τὴν ἐκπληξίν μου.

«Ἰδοὺ, ἔλεγεν, ἰδοὺ πῶς ἔζων οἱ Φλωρεντινοὶ τὸν καλὸν καιρὸν τῆς ἐλευθερίας! Οἱ Σαλβιάται ἐκτίσαν τὴν ἐξοχικὴν αὐτὴν οἰκίαν, καὶ αὕτη εἶναι ἡ κάμαρα τὴν ὁποίαν ἡ περίφημος κόμησσα κατῴκει πρὸ δύο περιπυ αἰώνων.

— Ποία περίφημος κόμησσα; ἠρώτησα.

— Ἐκείνη ἡ ὁποία τόσον ἐζήλευε τὸν ἄνδρα τῆς, ἀπεκρίθη ὁ ἐφημέριος, ὥστε ἀνακαλύψασα τὸ ὄνομα ἀντιζήλου τινὸς γυναικὸς, ἀπλῆς ὑπηρετρίας, τὴν ἐδολοφόνησε μὲ μεγάλῃ γενναϊότητά ἐπ' αὐτῇ καὶ μόνῃ τῇ ὑποψία καὶ ἔστειλεν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος.

— Καὶ τί ἔκαμαν τὴν ἐρασμίαν αὐτὴν κόμησσα;

— Ἦτο γυνὴ καὶ εὐγενής· ἠρκέσθησαν λοιπὸν περιορίσαντες αὐτὴν ἐδῶ· εἰς αὐτὴν τὴν κάμαραν ἐγεύθη ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐκδικήσεως, ἐὰν ἡ ἐκδίκησις ἦναι εὐχαρίστησις καὶ ἐὰν παρηγορῇ διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἀγάπης.

— Ἐλπίζω, εἶπα γελῶν, ὅτι δὲν ἐπανέρχεται ποτέ.

— Ὅχι, ὑπέλαβεν ὁ οἰκοδεσπότης, μέινετε ἡσυχος. Εἰς τὸ καταρύγιον πτωχοῦ ἐφημερίου δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ τὰ πάθη ἐκεῖνα τῶν ὠραίων γυναικῶν τοῦ τότε καιροῦ· κοιμηθῆτε ἐν εἰρήνῃ, ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν.

Μείνας μόνος παρετήρησα τὸ δωμάτιόν μου· ἦτο διεσκευασμένον κατὰ τὴν ἰταλικὸν τρόπον, δηλαδὴ ἀπλούστατα. Μεγάλοι τοῖχοι ἀσπρισμένοι δι' ἀσβέστου καὶ περιβεβλημένοι δι' ἀραβικῶν κοσμημάτων, μερικαὶ πολυθρόναι ἐκ ψιάθου, εἰς μικρὸς βενετικὸς καθρέπτης, συνεκρότουν ὅλον τὸν στολισμὸν τῆς. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ ὑψοῦτο μεγαλοπρεπῶς μεμονωμένη κλίνη, ἐξ ἐκείνων αἵτινες δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', κλίνη ὅπου ὀλόκληρος οἰκογένεια δύναται νὰ πλαγιάσῃ ἀνέτως. Ἡ μόνη δυσκολία ἦτο ν' ἀναβῇ τις χωρὶς κλίμακος, διότι ἦτο ὅσον πλατεῖα τόσον καὶ ὑψηλὴ καὶ ἐπεσώρευσαν ἀσυλλογίστως ἐπ' αὐτῆς μέγιστα ἀραβοσίτινα στρώματα. Βοηθούμενος ὑπὸ θρονίου κατῴρθωσα ν' ἀναβῇ κατὰ τὴν ἀπέραντον ταύτης κλίνης

ἐπλαγιάσα μετ' ἀγαλλιάσεως, καὶ μὲν ὀλίγον κουρασμένος, ἀλλ' εὐτυχῆς διὰ τὴν καλῶς δαπανηθεῖσαν ἡμέραν μου. Μάλιστα δὲ πλαγιάσας ἀπεκοιμήθην ὕπνον βαθὺν εἰς μόνους τοὺς κυνηγοὺς, τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς περιηγητὰς γνωστὸν.

Β'.

Δὲν εἰζεύρω πρὸ πόσῃ ὥρας ἐκοιμώμην ὅτε εὗρέθην εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην ἣτις οὔτε ἀγρυπνία οὔτε ὕπνος εἶναι καὶ ὅπου καί τοι ὄνειρευόμενος ἔχεις γνῶσιν τοῦ ὄνείρου σου. Ἦμην ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς Γρενάδαν κατὰ τὰς ὠραιότερας ἡμέρας τῆς νεότητός μου, καὶ ἤκουα τὴν μελωδίαν τὴν ὁποίαν ἐραστής τις τετυλιγμένος ἐν τῷ μανδύϊ του ἐμινύριζεν εἰς τὰς κυκλίδας, αἵτινες τὸν ἐχώριζον ἀπὸ τῆς ἀπανθρώπου του φίλης. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἀνεγνώριζα τὰς βραδείας φωνάς, τὴν θρηνώδη ἤχον καὶ αὐτὰς τὰς λέξεις αἵτινες μὲ εἶχον μαγεύσει ἐν Γρενάδᾳ, ὅτε μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξυπνισθεὶς ὑπὸ ἀληθοῦς κρότου ἐνόησα ὅτι ἦμην εἰς Ἰταλίαν καὶ ὅτι ἐτραγώδουν παρὰ τὴν οἰκίαν.

Πηδῆσας ἀπὸ τῆς κλίνης ἔφθασα εἰς τὸ ἔδαφος χωρὶς νὰ συμβῇ δυστύχημα, καὶ εὗρων μετ' ὀλίγον τὸ παράθυρον τὸ ἥνοιζα. Ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ καὶ ἡ σελήνη κεκαλυμμένη ὑπὸ μεγάλου νέφους τοῦ ὁποίου μόνον οἱ κροσσοὶ ἦσαν περιάργυροι. Ἐτεῖνα τὸ οὖς· χορὸς ἀνδρῶν ὑπέψαλλε καὶ ἐτελείου ἐπωδὴν τῆς ὁποίας δὲν διέκρινα τὰς λέξεις. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ χροῦ ἀόρατος χεὶρ ἐπαίξεν εὐκόλως πρόξσμα (*gitournelle*) ἐπὶ βιολίου· ἔπειτα φωνὴ ὑψιφώνου, φωνὴ καθαρὰ καὶ ὀξεῖα, ἐτραγώδησε τοὺς ἐξῆς στίχους, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδὲ λέξις μὲ διέφυγε.

Dormi speranza mia, dormi speranza;

Dormi speranza mia, riposa e pensa.

Siamo pesati alla stessa bilancia,

Fra me e te c'è poca differenza.

Se lo potessi aver nel mio core,

Oh! che dolcezza il tuo sguardo d'amore!

Se lo potessi aver nel mio petto,

Oh! che dolcezza! il tuo sguardo diletto!

Δὲν εἶναι εὐκόλως νὰ εἶπω πόση ἀφέλεια καὶ πόση πρωτοτυπία περιείχοντο εἰς τὸ δημοτικὸν τοῦτο ᾄσμα· ὅσοι γνωρίζουσι τὰς μελωδίας τοῦ *Gordigiani* δύνανται νὰ τὸ ἐννοήσωσι· διότι ὁ συγγραφεὺς εἶναι Τασκάνος καὶ πολλάκις ἔγραψε μόνον ἐπιτηδεῖως ὅ,τι ἤκουσε τὴν νύκτα εἰς τὰς ἐξοχὰς τῆς Πιστοίας. Ἀλλ' ὅ,τι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τις, εἶναι ἡ μυστηριώδης γοητεία τῆς ἐρωτικῆς ἐκείνης φωνῆς, τὸ μίγμα ἐκεῖνο γλυκύτητος, λύπης καὶ πάθους, τὸ συγκινεῖν τὰς καρδίας καὶ ἐλκύειν σε ἄκοντα πρὸς τὸν ἄγνωστον ψάλτην. Δὲν ἤκουες τεχνίτην· ἤκουες περισσότερο, ἤκουες ἄνδρα καὶ ἄνδρα πάσχοντα.

Ὅτε ἡ φωνὴ ἔπαυσεν ὡς καὶ τὸ βιολίον, ὁ χορὸς ἐπανελάβε τὴν ἐπωδὴν, ἀνεγνώρισα δὲ ἤχον τὸν ὁποῖον εἶχαν ἀκούσει ἑλίγας ἡμέρας πρότερον εἰς τοὺς δρόμους τῆς Σιένης.

Chi v' amera, ben mio! se non v' am' io?

Chi m' amera, se non mi amate voi? κτλ.

Πρὸς τίνα ἀπετείνετο ἡ νυκτερινὴ αὐτὴ συμφωνία; Εἰς τὴν οἰκίαν οὐδεμίαν γυναικα εἶδον εἰμὴ ἐπιστάτριάν τινα ὅσον οἶόν τε σεδοσμίαν· καὶ συνήθως μετὰ τὰ πενήκοντα ἔτη δὲν κάμνει τις τοὺς ἐραστὰς νὰ ἀγρυπνοῦν. Ἦμην ἄρ' γε εἰς μαγευμένον παλάτιον; Μήπως ἀπετείνοντο εἰς τὴν σκιάν τῆς κακῆς κομήσεως οἱ τρυφεροὶ ἐκεῖνοι ἤχοι, οἵτινες μὲ ἐπανεφέρον εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀνιδῶν (troubadours); Ὁ ἐφημέριος μ' ἐκρυψε κἀνὲν μυστήριον; Ἐκυψα πρὸς τὰ ἔξω προσπαθήσας, ἀλλ' εἰς μάτην, νὰ εἰσδύσῃ ὁ ὀφθαλμός μου εἰς τὸ σκότος, ὅτε αἰφνης παράθυρον ἤνοιξεν ἀποτόμως ὑπὲρ τὸ ἰδικόν μου.

— Gentimia! ἀνέκραξε φωνὴ ὀξεῖα καὶ τρέμουσα, πότε θὰ τελειώσῃ ἡ χάρις σας, παληότουρκοι, δὲν θ' ἀφήσετε τοὺς τιμίους ἀνθρώπους νὰ κοιμηθοῦν;

— Μὴ θυμόνῃς, μὴ θυμόνῃς, μητέρα! ἀπεκρίθη φωνὴ τις. Ἐὰν ἡ νέα κοιμάται, εἰπέ τὴν δύο λέξεις διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ· κοιμάται κἀνείς ποτὲ ὅταν ὁ ἀγαπητικός σου εἶναι ἐδῶ καὶ σὲ χαιρετᾷ μὲ ἐν *rispetto*.

— Κρύψου, γρηᾷ, ἐφώνησε αὐθάδης τις, θέλομεν τὸ νέον τριαντάφυλλον.»

Οὐδεμία ἀπόκρισις ἐδόθη· ἀλλὰ βοηθούμενος ὑπὸ ἀκτίνος τῆς σελήνης, εἶδον διερχομένην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀργυροειδῆ λάμψιν φέγγεσσαν ὡς ἡ ἀστραπή· ἔπειτα ἤκουσα τὸν κρότον ὕδατος κατὰ πίπτοντος. Ἡ ἐπιμελήτρια ἀπεκρίνετο διὰ πεζοῦ λόγου εἰς τὴν ποίησιν τοῦ ἐραστοῦ. Φωνὴ δὲ ἱλαρὰ ἀνήγγειλεν αὐτῇ ὅτι ἡ ἐκδίκησίς της ἀπέτυχεν· ὅθεν ἐκλείσσει τὸ παράθυρόν της, νέας ἐξερευγομένη ὕβρεις καὶ ἀτελευτήτους ἀπειλὰς καὶ προευοδουμένη ὑπὸ εἰρωνικῶν εὐγῆ καὶ αὐθάδους γέλωτος.

Μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐν τούτοις τὸ πᾶν ἐσίγησεν. ἀνέβην πάλιν εἰς τὴν κλίνην μου, ὑποπαγωμένος ὑπὸ τῆς δρόσου τῆς νυκτός καὶ ἐν ἀμνηχανίᾳ. Εἶχα ἀκούσει τὸν δράκοντα τοῦ οἰκήματος· ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει δράκων χωρὶς χρυσοῦν μῆλον, δὲν ὑπάρχει ἐπιμελήτρια χωρὶς βασιλοπούλαν. Πῶς ν' ἀνακαλύψω τὸ μυστικόν; Αὐτὸ ἐσκαπτόμην μὴ δυνάμενος νὰ κοιμηθῶ, γυρίζων ὡς ὁ δῖος Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῶν βοείων δερμάτων του, καὶ προξενῶν ὑπὸ τὸ σῶμά μου τριγμὸν τοῦ ἀραβοσίτου, ὅτε καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεύρισκα τὸν ὕπνον, ἤκουσα τόνον κιθάρας· φωνὴ δὲ τραχεῖα καὶ βαρεῖα ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τοὺς ἐξῆς στίχους.

Ἐὰν ἦμην κύριος τῆς καλλονῆς, ἐὰν ἦμην κύριος τῶν θησαυρῶν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, εἴη μου ἡ ἐπιθυμία εἴη

μου ἡ χαρὰ θὰ ἦτο νὰ σὲ στολίσω μ' αὐτά. Ναὶ ἤθελα νὰ ἔχω εἰς τὴν ἐξουσίαν μου τὸν ἄδην, διὰ νὰ σὲ κλείσω τὰς πύλας του, τὸ πουργατώριον διὰ νὰ γλυκύνω τὰ δεινὰ σου. Καὶ ἂν μ' ἐδίδοντο οἱ οὐρανοὶ θὰ ὑπήγξινα εἰς τὸν παράδεισον νὰ σ' εὕρω θέσιν πλησίον μου. Χωρὶς σοῦ δὲν θέλω τὸν παράδεισον. Τί θέλεις νὰ κάμω χωρὶς σοῦ;

Εἶναι βεβαίως λαμπρὸν πρᾶγμα μία νυκτερινὴ μελωδία καὶ δι' ἀπλοῦν παρατηρητὴν· δύο ὁμῶς εἶναι παρὰ πολλὰ διὰ ξένον κατάκοπον καὶ νυστάζοντα. Ὡστε περιέμενα ἀνυπομόνως ν' ἀνοιχθῇ τὸ παράθυρον καὶ νέος κρουνὸς νὰ μ' ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν ἀδιάκριτον· ἀλλ' ὅλα ἔμειναν σιγῶντα· ἡ ἐπιμελήτρια ἐκοιμᾶτο· φοβοῦμαι μάλιστα μήπως καὶ ἦτο μαγευμένη.

Τὴν σιωπὴν αὐτὴν ἐξέλαβεν ὁ ψάλτης ὡς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἤρχισε νὰ πλήττῃ τὴν κιθάραν του διὰ νὰ ἐξαναρχίσῃ.

Ἡ ὑπομονή μου ἐξηντλήθη τότε. Δὲν ἐνόουν τί περισσότερον ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἀκόμη εἰς τὴν φίλην του ὁ διαθέσας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄδην καὶ τὸν παράδεισον· ἔπειτα, νὰ τὸ ὁμολογήσω, μὲ εἶχε καταλάβει ἀντιπάθεια πρὸς τὸν ψάλλοντα. Ἦτο βαθύφωνος καὶ εἰς τὸ θέατρον, τὸ ὅποion, ὡς λέγουσιν, εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς κοινωνίας, εἶδα πάντοτε ὅτι ὁ βαθύφωνος εἶναι ἡ τέρας ἡ τύραννος. Ὅλας τὰς κακίας εἴμπορεῖ τις νὰ περιμένῃ ἀπὸ ἀνθρώπου τοῦ ὁποῖου ἡ φωνὴ καταβαίνει εἰς τὸ θά. Ἄλλως τε ἦτο φανερόν ὅτι ἡ γραῖα ἦτο συνένοχος καὶ ὅτι ὑπῆρχε νέα ἥρωις αἰσχροῦς θυσιαζομένη.

« Ἦλθεν ἡ ὥρα, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, νὰ παραστήσω τὸν Δὸν Κισῶτον, ἐκδικούμενος τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ὠραιότητα, σώζων δ' ἐνταύτῃ τὴν ἐπίλοιπὸν μου νύκτα. »

Ἡ ἐπιμελήτρια μ' εἶχε διδάξει πῶς ἀποτρέπονται καὶ ἐκδιώκονται οἱ ἐρωτικοὶ δαίμονες καὶ εἶχα παρατηρημένην μεγάλην λάγυνον εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ δωματίου· ἤνοιξα σιγὰ τὸ παράθυρον καὶ λαβὼν ἀμφοῖν χερσὶν τὴν μαγικὴν λάγυνον, ἐξεσφενδόνισα τὸ ὕδωρ ὀλόκληρον.

Καὶ δὲν τὸ ἤκουσα μὲν πίπτον, ἀλλὰ τρομερὰ ὕβρις μοι ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ μαγεία εἶχεν ἐπιτύχει. Βεβαίως τὸ ὄργανον θὰ ἐβράχῃ. Ἠσυχος καὶ εὐχαριστημένος ἐπανῆλθον εἰς τὸ στρώμά μου καὶ τώρα πλέον μοι ἐπετράπη νὰ κοιμηθῶ μέχρις οὔ ἡ φωνὴ τοῦ ἀλέκτορος καὶ αἱ πρῶται τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες μὲ εἰδοποίησαν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ σηκωθῶ.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Σ.